COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 627 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Suediei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Suediei pentru 2023

{SWD(2023) 627 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Suediei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Suediei pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 9 alineatul (2),

Având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

(2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii durabile[4], care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care a identificat Suedia ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

(3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.

(4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un Plan industrial al Pactului verde european pentru era cu zero emisii nete”[5], scopul fiind o îmbunătățire a competitivității industriei UE cu zero emisii nete și sprijinirea tranziției rapide către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”[6], care este structurată în jurul a nouă factori-cheie care se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru competitivitatea pe termen lung a UE și a

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.

(5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(6) Regulamentul privind REPowerEU[7], adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.

(7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor[8]. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către gospodăriile și întreprinderile

[7] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernanță economică al UE[9]. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

(8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernanță economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.

(9) La 28 mai 2021, Suedia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La data de 4 mai 2022, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Suediei[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de o decizie a Comisiei, adoptată în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, conform căreia Suedia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.

(10) La data de 28 aprilie 2023, Suedia a prezentat Programul național de reformă pentru 2023, iar, la data de 28 aprilie 2023, Programul de convergență pentru 2023, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Suedia cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

(11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Suedia[11] la 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Suedia în ceea ce privește punerea în

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 4 mai 2022 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Suediei (ST 7772/22; ST 7772/22 ADD 1).

11 SWD(2023) 627 final.

aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Suedia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Suedia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Suedia și a publicat rezultatele acestuia la 24 mai 2023[12]. Comisia a concluzionat că Suedia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, persistă vulnerabilități legate de piața imobiliară și de nivelul ridicat al datoriei private. Prețurile la imobiliare sunt ridicate și au tot crescut până de curând. Creșterea prețurilor la locuințe a fost însoțită de creșterea datoriei private. În 2022, în contextul înăspririi semnificative a condițiilor monetare și de finanțare, prețurile la imobiliare au început să scadă în mod vizibil, ceea ce pare a fi începutul unei eliminări a vulnerabilităților acumulate. Prețurile rămân mult supraevaluate și se preconizează că vor continua să scadă. Recent, cifra de afaceri din sectorul imobiliar a scăzut foarte mult și, prin urmare, a scăzut și cererea de locuințe nou construite. Până în prezent, evoluțiile nefavorabile s-au limitat la sectorul construcțiilor și la sectorul imobiliar, care în prezent înregistrează o scădere bruscă după mai mulți ani de creștere puternică. În ansamblu, se preconizează că economia suedeză se va contracta în 2023, modificările condițiilor monetare afectând bilanțurile gospodăriilor populației și ale societăților imobiliare comerciale, precum și posibilitățile acestora de a consuma și de a investi. Impactul creșterii ratelor dobânzii asupra plăților ipotecare este substanțial, din cauza faptului că predomină ratele variabile ale dobânzii și creditele ipotecare cu durată foarte lungă. Impactul schimbării condițiilor asupra sectorului financiar a fost limitat; sectorul este puternic și înregistrează marje de profit ridicate și rate de capital ponderate în funcție de risc, ceea ce împiedică, probabil, propagarea problemelor sectorului imobiliar în întreaga economie prin intermediul sectorului financiar, deși acest sector este foarte expus riscului imobiliar. Progresele în materie de politici au fost limitate. În special, sistemul fiscal continuă să favorizeze achiziționarea de locuințe, prin nivelul scăzut al impozitelor recurente pe proprietate și să promoveze achiziționarea de locuințe finanțate prin împrumut, datorită deductibilității fiscale aplicate dobânzilor aferente împrumuturilor ipotecare. În plus, ineficacitatea pieței închirierii de locuințe a făcut obiectul unei reforme limitate.

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[13], soldul bugetului public al Suediei s-a îmbunătățit de la o poziție bugetară echilibrată în 2021 la un excedent de 0,7 % în 2022, în timp ce datoria publică a scăzut de la 36,5 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 33,0 % la sfârșitul anului 2022.

(14) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, măsurile de reducere a veniturilor au inclus reducerea taxei pe energie pentru motorină și benzină; în timp ce măsuri de majorare a cheltuielilor au inclus compensarea

[12] SWD(2023) 644 final.

[13] Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

costului energiei electrice pentru gospodării. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 0,2 % din PIB în 2022[14]. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,2 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut de la 2,0 % în 2021 la 1,1 % din PIB în 2022.

(15) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat[15] ca, în 2022, Suedia să mențină o orientare fiscal-bugetară expansionistă, inclusiv din impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să păstreze investițiile finanțate la nivel național.

(16) Potrivit estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară[16] în 2022 a fost contracționistă, situându-se la +0,4 % din PIB, ceea ce a fost adecvat în contextul unei inflații ridicate. Conform recomandării Consiliului, Suedia a continuat să sprijine redresarea și prin investiții finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență. Cheltuielile finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,2 % din PIB în 2022 (0,2 % din PIB în 2021). Investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 0,1 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară[17]. Prin urmare, Suedia a menținut investițiile finanțate la nivel național, astfel cum recomandase Consiliul. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție contracționistă de 0,8 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, Suedia a menținut sub control într-o măsură suficientă creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

(17) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de convergență este prudent în 2023 și realist în perioada următoare. Potrivit previziunilor guvernului, PIB-ul real ar urma să scadă cu 1,0 % în 2023 și să crească cu 1,2 % în 2024. Prin comparație, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, PIB-ul real ar urma să scadă cu 0,5 % în 2023 și să crească cu 1,1 % în 2024, în principal din cauza datelor mai recente și a faptului că investițiile în afara sectorului construcțiilor sunt oarecum mai puțin dinamice în previziunile Comisiei.

(18) În Programul său de convergență pentru 2023, guvernul preconizează că excedentul public pentru 2022 se va deteriora, ponderea deficitului urmând să ajungă la 0,4 % din PIB în 2023. Deteriorarea din 2023 reflectă în principal o economie mai slabă și deteriorarea finanțelor sectorului administrației locale. Conform programului, ponderea generală a datoriei publice în PIB urmează să scadă de la 33,0 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 31,0 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, deficitul public urmează să atingă 0,9 % din PIB în 2023. Acest deficit este mai mare decât cel prevăzut în programul de convergență,

---

[14] Costul bugetar brut al măsurilor de sprijin din sectorul energetic a fost de aproape 0,5 % din PIB în 2022, dar *Svenska Kraftnät*, gestionarul sistemului de transport a oferit venituri compensatorii semnificative.

[15] Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de convergență al Suediei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 131.

[16] Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

[17] Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale din PIB.

în principal din cauza faptului că Comisia preconizează cheltuieli publice mai mari, care rezultă, de exemplu, din creșterea consumului intermediar și a transferurilor sociale în natură, precum și din creșterea cheltuielilor cu dobânzile. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 31,4 %, la sfârșitul anului 2023.

(19) Se preconizează că în 2023 soldul bugetar va fi în continuare afectat de măsurile adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Este vorba de măsurile adoptate în 2022 care au fost extinse (în special reducerea taxei pe energie pentru benzină și motorină) și de noi măsuri, cum ar fi compensarea costurilor energiei electrice pentru gospodării, întreprinderi și organizații. Costul acestor măsuri este compensat în principal de veniturile din taxele de transport, precum și, într-o mai mică măsură, de impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie. Luând în considerare aceste venituri, costul bugetar net în 2023 al măsurilor de sprijin este estimat în Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,1 % din PIB[18]. Majoritatea măsurilor adoptate în 2023 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și sporirea eficienței energetice. Prin urmare, cuantumul aferent măsurilor de sprijin specifice, care trebuie luat în considerare în evaluarea conformității cu recomandarea fiscal-bugetară pentru 2023, este, de fapt, estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,0 % din PIB în 2023 (același nivel ca în 2022). Se preconizează că, în 2023, costul bugetar al protecției temporare pentru persoanele strămutate din Ucraina va rămâne, în linii mari, stabil. În fine, se preconizează că în 2023 soldul bugetar aferent va beneficia cu 1,1 % din PIB de pe urma eliminării treptate a măsurilor temporare de urgență legate de pandemia de COVID-19.

(20) La data de 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[19] Suediei să ia măsuri pentru a asigura, în 2023, o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare politică globală neutră[20], ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Suedia ar trebui să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, Suediei i s-a recomandat să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică, ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii.

(21) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se estimează că în 2023 orientarea fiscal-bugetară va fi în general neutră (-0,1 % din PIB), în condițiile unei inflații ridicate. Aceasta este rezultatul unei orientări fiscal-bugetare contracționiste în 2022 (+0,4 % din PIB). Se preconizează că în 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) va avea o contribuție în general neutră de -0,2 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. În

---

18 Cifra reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective, incluzând veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

19 Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Suediei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Suediei pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 221.

20 Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu a Suediei (media pe 10 ani), care este utilizată pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 7,7 % în termeni nominali.

concluzie, creșterea estimată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național este conformă cu recomandarea Consiliului. Se preconizează că în 2023 cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE se vor ridica la 0,3 % din PIB, iar investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție în general neutră la orientarea fiscal-bugetară de 0,1 puncte procentuale[21]. Prin urmare, Suedia intenționează să finanțeze investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE și nu urmează să mențină investițiile finanțate la nivel național. Acesta intenționează să finanțeze investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, în domenii precum investițiile în tranziția climatică a industriei și în extinderea conexiunilor în bandă largă, care sunt finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE.

(22) În Programul de convergență, se estimează că deficitul public va crește la 0,6 % din PIB în 2024. Creșterea înregistrată în 2024 reflectă în principal încetinirea creșterii economice. Programul preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne stabilă la 31,0 % la sfârșitul anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public pentru 2024 de 0,5 % din PIB. Această cifră corespunde, în linii mari, deficitului preconizat în program. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 30,7 %, la sfârșitul anului 2024.

(23) Programul de convergență prevede eliminarea treptată a majorității măsurilor de sprijin din domeniul energiei în 2024[22]. Comisia estimează costul net al măsurilor de sprijin în domeniul energiei la 0,1 % din PIB în 2024, același nivel ca în 2023. Aceste estimări se bazează pe ipoteza că nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie. Măsurile de sprijin în domeniul energiei care urmează să rămână în vigoare în 2024 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile vulnerabile. Acestea nu mențin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice.

(24) În program, Suedia intenționează să îndeplinească obiectivul bugetar pe termen mediu – un sold bugetar structural de -1,0 % din PIB – în 2023 și 2024 și să îl mențină până la încheierea perioadei de programare. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, soldul structural ar urma să fie excedentar, și anume 0,1 % din PIB în 2023 și 0,7 % din PIB în 2024, situându-se peste obiectivul bugetar pe termen mediu.

(25) Dacă se mențin politicile actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 1,1 % în 2024.

(26) Conform programului, se estimează că investițiile publice vor crește de la 4,7 % din PIB în 2023 la 5,2 % din PIB în 2024. Creșterea investițiilor reflectă atât creșterea investițiilor finanțate la nivel național, cât și creșterea investițiilor finanțate de UE, și anume prin Mecanismul de redresare și reziliență. Programul se referă la reforme și investiții, cum ar fi modificarea limitelor de vârstă din sistemul de pensii, care ar urma să contribuie la sustenabilitatea finanțelor publice și la o creștere sustenabilă și favorabilă incluziunii. Programul de convergență prezintă o traiectorie bugetară pe termen mediu până în 2026. Potrivit acestui program, deficitul public se va transforma într-un excedent de 0,2 % din PIB în 2025 și de 1,4 % până în 2026. Prin urmare,

[21] Se estimează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție neutră.

[22] Reducerea taxei pe energie pentru motorină și benzină este planificată să rămână în vigoare în perioada 2023-2025.

soldul bugetului public este planificat să îndeplinească valoarea de referință relevantă prevăzută în tratat pe durata programului. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va scădea de la 31,0 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 27,7 % din PIB până la sfârșitul anului 2026.

(27) Nivelul ridicat al datoriei private și, în pofida unor corecții recente, prețurile încă supraevaluate ale bunurilor imobiliare constituie dezechilibre macroeconomice care continuă să fie expuse riscului de lichidare dezordonată. Locuințele rămân greu accesibile pentru nou-veniții pe piața locuințelor, în timp ce piața închirierilor oferă puține alternative și are încă nevoie de reforme, pentru a reduce listele de așteptare și a promova construirea de locuințe de închiriat. Suedia a luat măsuri de politică limitate pentru a contracara dezechilibrele, punând accentul pe politicile macroprudențiale și pe măsurile de aprovizionare menite să relaxeze procedurile de acordare a autorizațiilor de construcție și să subvenționeze construcția de apartamente de închiriat.

(28) Sarcina fiscală globală asupra bunurilor imobile rămâne relativ scăzută, din cauza deducerilor fiscale generoase ale dobânzilor plătite pentru creditele ipotecare și a impozitelor recurente scăzute pe bunuri imobile. Impactul modificărilor de politică asupra plăților ipotecare după impozitare este dificil de evaluat, din cauza faptului că nu sunt disponibile date referitoare la gospodării cu privire la active și pasive. Disponibilitatea acestor date ar putea contribui la eficientizarea modului de elaborare a politicilor, ceea ce ar putea reduce obstacolele la intrarea pe piața locuințelor și ar putea contribui la o repartizare mai egală în rândul populației a problemelor legate de locuințe. Pe piața locuințelor de închiriat, chiriile reglementate la un nivel inferior celui al pieței aduc beneficii unui grup limitat de gospodării. Nu există nicio legătură între chiria reglementată, pe de o parte, și nevoile sau veniturile gospodăriei, pe de altă parte. În consecință, există liste lungi de așteptare, în special pentru locuințele de închiriat mai căutate, iar rata apartamentelor libere este foarte scăzută din perspectivă internațională. S-ar putea obține un câștig de eficiență dacă chiriile ar urma mai îndeaproape prețul pieței și dacă sprijinul pentru chirii ar avea la bază veniturile și averea netă.

(29) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Planul de redresare și reziliență al Suediei a fost adoptat abia în 2022, însă punerea sa în aplicare este în curs de desfășurare. În pofida unui început lent, punerea în aplicare este, în general, pe drumul cel bun și, în acest stadiu, riscurile de neabsorbție par a fi limitate, având în vedere resursele financiare relativ scăzute acordate planului de redresare și reziliență. Acordul operațional dintre Comisie și Suedia a fost încheiat în mai 2023. Suedia urmează să depună, în a doua jumătate a anului 2023, prima sa cerere de plată, combinând două tranșe. Se lucrează la elaborarea unui capitol privind REPowerEU și a unui addendum, din cauza scăderii ușoare a sprijinului nerambursabil. Includerea rapidă a noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Suediei în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(30) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Suedia. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Suedia.

(31) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență, Suedia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de (i) oportunitățile inegale în educație pentru elevii care provin din medii socioeconomice defavorizate și din familii de migranți; (ii) necesitatea unei mai bune integrări a grupurilor defavorizate pe piața muncii; și (iii) necesitatea de a reduce dependența de combustibilii fosili.

(32) Deși în Suedia rezultatele școlare sunt bune, în general, în sistemul de învățământ suedez există în continuare inegalități. Elevii care provin din medii socioeconomice defavorizate și din familii de migranți au oportunități limitate în ceea ce privește educația și dezvoltarea competențelor necesare pentru găsirea unui loc de muncă. Inegalitățile în ceea ce privește educația sunt în creștere și sunt adesea corelate cu faptul că elevii care provin din familii de migranți nu au posibilitatea de a-și alege școala. Diferențele în ceea ce privește practicile de notare în școli riscă să submineze și mai mult rezultatele școlare. Lipsa cadrelor didactice calificate rămâne problematică, mai ales în următoarele cazuri: profesorii pentru elevi cu nevoi speciale, cadrele didactice din învățământul obligatoriu și cadrele didactice din învățământul secundar. Există loc de îmbunătățire a structurii și a guvernanței sistemului de învățământ, inclusiv a procedurii de înscriere și a sistemului de notare, precum și a evoluției în carieră a cadrelor didactice.

(33) Suedia se confruntă în continuare cu provocări în ceea ce privește integrarea pe piața muncii a persoanelor care provin din medii defavorizate și a celor care provin din familii de migranți, precum și cu reducerea lacunelor care există încă în materie de competențe. Nivelul de educație al persoanelor născute în afara UE a scăzut în ultimii ani, ceea ce adâncește și mai mult decalajul dintre persoanele născute în UE și cele născute în afara UE. A crescut rata abandonului timpuriu al școlii și al formării profesionale, în special în rândul elevilor și al studenților născuți în afara UE. Consolidarea participării la activitățile de învățare este necesară pentru a ajuta persoanele din grupurile defavorizate să își dezvolte competențele relevante pentru piața forței de muncă și să aibă mai multe șanse să își găsească un loc de muncă.

(34) Sunt necesare mai multe eforturi pentru ca Suedia să își atingă obiectivul național de zero emisii nete de dioxid de carbon până în 2045. Deși Suedia continuă să se numere printre statele membre cu cea mai mare pondere de energie din surse regenerabile în consumul său final de energie, capacitatea rețelei de energie electrică și constrângerile legate de transport pot impune restricții asupra utilizării surselor regenerabile de energie în viitor. În 2022, aceste constrângeri au contribuit la creșterea prețurilor la energie pentru industrie și gospodării și au limitat expansiunea activității economice în zonele geografice îndepărtate. Mărirea capacității rețelei de energie electrică este esențială, având în vedere că se preconizează că, până în 2045, consumul final de energie electrică al Suediei se va dubla, ajungând la 300 TWh ca urmare a creșterii nevoilor de electrificare ale industriei și transporturilor. Cu toate acestea, construcția și consolidarea rețelei de energie electrică sunt afectate de întârzieri cauzate de procesele îndelungate de autorizare. În plus, Suedia dispune de unele dintre cele mai lungi proceduri administrative din UE pentru implementarea surselor regenerabile de

energie, în special a proiectelor privind energia eoliană onshore. Guvernul a lansat o anchetă privind simplificarea evaluărilor autorizațiilor de mediu în cadrul domeniului de aplicare al Codului suedez de mediu. În același timp, nu există măsuri de politică concrete care să permită accelerarea procedurilor administrative pentru extinderea rețelei de energie electrică și pentru utilizarea surselor regenerabile de energie, prin limitarea numărului de autorități implicate în aceste proceduri și prin derularea în paralel a procedurilor. Este esențial, de asemenea, să se reducă consumul de energie prin îmbunătățirea eficienței energetice, pentru a se reduce emisiile de dioxid de carbon și cheltuielile cu energia pentru gospodării și întreprinderi. În ceea ce privește eficiența energetică, Suedia riscă să nu își atingă obiectivul național de utilizare mai eficientă a energiei cu 50 % în 2030 (comparativ cu 2005) dacă consumul de energie în perioada 2005-2020 continuă traiectoria actuală. Cu un consum de energie primară de 43,8 Mtep în 2021, Suedia se numără în continuare printre statele membre cu cel mai mare consum de energie pe cap de locuitor. Consumul de gaze naturale al Suediei a scăzut cu 37 % în perioada august 2022-martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din cei 5 ani anteriori, depășind astfel ținta de reducere cu 15 % a consumului. Suedia ar putea depune în continuare eforturi pentru a reduce temporar cererea de gaze până la 31 martie 2024[23].

(35) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploatată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde. Deficitul de forță de muncă a crescut în Suedia în ultimii ani, iar în 2022 au fost raportate pentru 16 profesii care necesită competențe sau cunoștințe specifice pentru tranziția verde.

(36) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2023 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul[24] său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(37) Consiliul a examinat, în lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a evaluării menționate, Programul național de reformă pentru 2023 și Programul de convergență pentru 2023. Recomandările sale emise în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 sunt reflectate în recomandarea 1 de mai jos. Politicile menționate în recomandarea (1) contribuie la abordarea vulnerabilităților legate de nivelul ridicat al datoriei private și de prețurile ridicate la locuințe,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și în 2024, Suedia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat până la sfârșitul anului 2023 măsurile existente de sprijin în domeniul energiei. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie vor face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că aceste măsuri vizează

[23] Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului și Regulamentul (UE) 2023/706 al Consiliului

[24] În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

protejarea gospodăriilor și a întreprinderilor vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

Menținând totodată o poziție bugetară solidă în 2024, să salvgardeze investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și pe cea digitală.

Pentru perioada de după 2024, să continue investițiile și reformele care conduc la o creștere durabilă mai mare și să mențină o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

Să reducă riscurile legate de gradul ridicat de îndatorare a gospodăriilor și de dezechilibrele de pe piața locuințelor prin reducerea deductibilității fiscale aplicate dobânzilor aferente împrumuturilor ipotecare și/sau prin mărirea impozitelor recurente pe bunurile imobile, instituind, în același timp, instrumente adecvate pentru o mai bună evaluare și direcționare a politicilor. Să stimuleze investițiile în construcția de locuințe pentru a atenua deficitele care necesită o rezolvare imediată, în special prin eliminarea obstacolelor structurale din calea construcțiilor și prin asigurarea furnizării de terenuri construibile. Să îmbunătățească eficiența pieței locuințelor, inclusiv prin introducerea de reforme pe piața chiriilor.

2. Să continue implementarea constantă a planului de redresare și reziliență și să finalizeze rapid capitolul dedicat planului REPowerEU, în vederea începerii rapide a punerii sale în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.

3. Să îmbunătățească rezultatele în materie de educație ale elevilor care provin din medii socioeconomice defavorizate și din familii de migranți, prin asigurarea unor oportunități egale de acces la sistemul de învățământ și prin abordarea deficitului de cadre didactice calificate. Să dezvolte competențele grupurilor defavorizate, în special ale persoanelor care provin din familii de migranți, prin adaptarea resurselor și a metodelor la nevoile lor pentru a-i ajuta să se integreze pe piața forței de muncă.

4. Să reducă dependența de combustibilii fosili prin accelerarea utilizării surselor regenerabile de energie, inclusiv prin extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei, prin introducerea de reforme pentru simplificarea și accelerarea procedurilor administrative și a procedurilor de autorizare, prin îmbunătățirea eficienței energetice și prin intensificarea eforturilor de politică ce vizează furnizarea și dobândirea competențelor necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele